

EL MERCAT FIGUETER (LA FIRA)

Capellades

A redós de l'hivern el segon diumenge de quaresma

Fou durant la celebració del Concili de Nicea, l'any 325, que el papa Gregori el Gran va elevar el període quaresmal a quaranta dies. Un dels aspectes més importants era el dejuni, que havia estat força més rígid en generacions anteriors.

Els escorxadors mataben just la carn necessària per a l'aliment dels malalts, ja que la menja vedada era precisament la d'animals de sang. Els dies festius, i com a plat suculent, es menjava bacallà.

El més corrent era menjar diàriament escudella de congre, feta habitualment amb mongetes, espinacs, patates i altres verdures, i l'únic tall era el congre. També era habitual veure paradetes d'arengades *rovellades*.

Tot això transcorria mentre a la nostra vila l' Ajuntament i el senyor rector debatien incumbències del nomenament del predicador quaresmal.

Arribat el segon diumenge de quaresma -en alguns llocs conegut com el diumenge dels *perdons*-, ens arriba la fira, i el seu entorn és ple de tradicions.

Un dels jocs d'aquest temps, a més a més de fer ballar baldufes i la xarranca, dita també *marro*, eren les bitlles, que reunia els homes a la plaça, mentre les donzelles al voltant li donaven sentit picaresc, tot pensant en els seus galants. Entre els molts jocs de l'època, trobem fer córrer el cèrcol de metall, i els més humils aprofitaven el moment per demanar els cèrcols dels barrils d'arengades, que durant aquests dies abundaven. També era costum jugar a botxes, joc que amb les seves boles de fusta avui ens recordaria la *petanca*.

La setmana anterior, els esmolets s'atansaven a la vila, ja que les mestresses i els pagesos esmolaven les eines de la cuina i el camp. Hi havia gent que s'espantava, perquè eren presagi de dies de vent.

De temps immemorial, i gairebé es pot assegurar amb certa fermesa que s'inicia al segle XVI, trobem un mercat setmanal els diumenges en que «*ben d'hora els pagesos anaven ocupant els bancs que l'Ajuntament posava a disposició, conjuntament amb una bona colla de balances de ma*».

El segon cap de setmana de quaresma, l'activitat setmanal quedava substancialment alterada, a causa especialment de la dedicació a les postres d'hivern. I havia grans paradetes d'ametlles, nous, avellanes, panses i, sobretot, figues, a més a més del codonyat, que a la nostra vila consistia en unes postres seques adobades amb vi.

En acabar l'estiu, a la majoria de cases de Capellades es treballava per anar condicionant els fruits secs. Se'ls treia la clofolla i es posaven a assecar al sol tebi de l'hivern.

Era normal veure a les eixides els garbells amb el fons cobert d'espígol i les figues assecant-se dia rere dia. Una vegada ben pansides i seques, s'aixafaven unes contra les altres i es posaven en caixons. Si la qualitat no era prou bona, es disfressaven amb farina i unes gotetes d'anís.

La història afirma que durant la fira també es venia bacallà, congre i tota mena de pesca salada, fet comprensible d'altra banda dins el període quaresmal i més tenint en compte els hàbits culinaris esmentats.

Arribada la fira, la gent de tota la comarca venia a vendre al *mercat figueter*, que havia aconseguit gran anomenada i tenia una durada de tres dies. Precisament aquest ressò portà molts firaires i venedors ambulants i esdevingué una veritable fira popular, on podies trobar qualsevol estri per a la casa o el camp i, més tard, joguines, quincalleria, roba i una bona munió d'utensilis de tota mena.

Atès que pel mercat figueter acostumava a fer mal temps, l'any 1909, i durant alguns anys més, es traslladà al mes de juny i se celebrà del 19 al 21, amb la fira ramadera que tingué lloc a l'entorn de la Font Cuitora.

El mateix any, la plaça del Portal fou batejada amb el nom de plaça d'Àngel Guimerà. Descobrí la placa l'insigne dramaturg i poeta, i encara avui es recorda com un dels anys de més concurrència i celebracions.

La Fira s'ha anat celebrant anyalment i, a partir de l'any 1996, s'encamina cap a nous horitzons que fan preveure un progressiu impuls que ens fa reviure *LA TRADICIÓ*.